SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 66. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 8, 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 8-го КВІТНЯ, 1994. Ч. 66. РІК CI.

РУХ ЗАКЛИКАЄ ОПРОТЕСТУВАТИ РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ

Київ. — Згідно з повідомленням інформаційної служби Рух-прес 5-го квітня, попередні дані про перебіг другої тури виборів 2—3-го квітня у 34 округах вісьмох областей свідчать про масові порушення закону про вибори — тиск на спостерігачів і фальшування результатів під час підрахунку голосів у більшості округ. У зв'язку з цим керівництво Руху обговорює можливість проведення в день відкриття сесії нової Верховної Ради України маніфестації протесту з вимогою скасування результатів виборів у багатьох округах, де зафіксовано порушення.

Секретаріят Народного Руху України звернувся до голів крайових організацій Руху, керівників виборчих штабів, кандидатів на народних депутатів. У зверненні зазначається, що через пасивність рухівських організацій, деякі кандидати вже програли вибори, тому під час другої тури виборів 9—10-го квітня рекомендовано мобілізувати всі сили і вжити наступних заходів: на кожній дільниці мати не менше, ніж два спостерігачі; спостерігачам мати посвідчення з печатками про реєстрацію три дні перед виборами; контролювати дії членів виборчих комісій, які ходять по домівках з маленькими скриньками і голосування відбувається поза дільницею; згідно з законом, перебування на дільниці виборців, включаючи представників рад, адміністрацій, керівників колгоспів чи підприємств, командирів військових частин довше, ніж треба для голосування, незаконне і неприпустиме.

Голова виконавчого комітету Демократичного Об'єднання „Україна" Левко Лук'яненко звернувся до Центральної виборчої комісії з проханням провести розслідування серйозних фактів порушення закону про вибори в Дарницькій виборчій окрузі ч. 5 Києва. Лук'яненко вимагає визнати вибори в згаданій окрузі недійсними і передати матеріяли до прокуратури.

ДЕПУТАТИ УКРАЇНИ ПРОПОНУЮТЬ РЕФОРМУВАТИ ВЛАДУ

Київ (УНІАР.). — Тут 31-го березня відбулася пресова конференція новообраних депутатів Верховної Ради України Володимира Ланового і Сергія Головатого.

Президент Центру Ринкових Реформ В. Лановий сказав, що до Верховної Ради обрані представники трьох економічних реформаторських шкіл і він у новому парляменті виступатиме за пошук нових шляхів, об'єднаної реформаторської концепції та конкретної праці. За словами Ланового, виборчий бльок „Реформи для народу" дав 90 кандидатів, які змагатимуться за депутатський мандат у другій турі. Всі вони — компетентні фахівці, які стоять на ринкових засадах і вже це є передумовою для реформування Верховної Ради.

Голова Української Правничої Фундації Сергій Головатий сказав, що першими кроками нового парляменту у реформуванні системи влади має бути скасування президентства з одночасним формуванням дієвого реформаторського уряду, скороченням числа парляментарних комісій до 8—10, скасуванням пільг та „імунітету" депутатів.

Лідер НРУ Вячеслав Чорновіл після оприлюднення попередніх результатів першої тури виборів сказав: „Є всі підстави сподіватися, що Верховна Рада буде обрана". Чорновіл сказав, що очолювана ним організація і надалі відстоюватиме принципи економічного, а не політичного самовизначення, про що йшлося у передвиборчій платформі Руху та концепції державотворення. Через полярність підходів до цього питання, Чорновіл відкинув можливість компромісу з міжрегіональним бльоком реформ Кучми—Гриньова. Якщо вибори не відбудуться, Рух виступатиме проти надання Президентові додаткових уповноважень, однак не наполягатиме на проведенні у червні президентських виборів, бо функції Президента не визначені законодавчо.

Ю. Мєшков звільнив президента телерадіокомпанії Криму

Симферопіль (УНІАР). — Тут 31-го березня президент Криму Юрій Мєшков звільнив президента телерадіокомпанії Республіки Крим Валерія Астахова. З цим не погодився президент Укртелерадіокомпанії Микола Охмакевич, який рішуче опротестував даний указ Мєшкова. Охмакевич заявив, що телерадіокомпанія „Крим" є складовою частиною Української телерадіокомпанії. Згідно з законодавством президент Криму мав узгодити питання кадрових змін з президентом Укртелерадіо, заявив Охмакевич і запропонував Мєшкову переглянути своє рішення.

Звільнений з посади президента телерадіокомпанії „Крим" В. Астахов виступив із заявою, у якій назвав дії Ю. Мєшкова неправомірними, оскільки президент телерадіокомпанії призначається Верховною Радою Криму на 5 років з поданням узгодженої з Українською телерадіокомпанією і Радою Міністрів Криму кандидатури. Телерадіокомпанія „Крим" не входила до структури зліквідованої Мєшковим Ради Міністрів Криму і не входить до структури кримського уряду, який формується, а є підрозділом Державної телерадіомовної компанії України. Крім того Астахов є членом Верховної Ради Криму, яка ще не склала

(Закінчення на стор. 3)

З'ЇЗД АБІТУРІЄНТІВ ГІМНАЗІЇ В КОЛОМИЇ

Коломия. — Тут в днях 20—21-го травня ц. р. у приміщенні гімназії при вул. Франка 19 відбудеться святкування 50-річчя випуску гімназистів 1944 року, яке організує Світова Асоціяція Абітурієнтів Коломийської Гімназії. Головою асоціяції є теперішній директор гімназії Г. Гуменюк. Докладніші інформації можна отримати від Романа Трача, 1747 Scribner Road, Penfield, N. Y. 14526; тел.: (716) 381-8006, або прямо від дирекції гімназії: Коломия, „область Івано-Франківська, 285200, Україна. Тел.: 2-09-79.

Амбасада і консуляти проводять другу туру голосування

Вашінгтон (Амбасада України). — За висліддами виборів народних депутатів України, проведених 27-го березня ц. р., Окружна виборча комісія Артемівської виборчої округи ч. 1 Києва прийняла рішення провести повторне голосування.

До виборчих бюлетенів внесено прізвища кандидатів на депутатів Віктора Медведчука та Костянтина Морозова.

Голосування буде проводитися від 7-ої год. ранку до 8-ої год. вечора за місцевим часом у місцях виборчих комісій під такими адресами: Embassy of Ukraine, 3350 M St. N. W., Washington, D. C 20007; tel.: (202) 333-0606, (202) 333-75-07; Consulate General of Ukraine in Chicago, 10 E Huron St. Chicago, Ill. 60611; tel.: (312) 642-4388; Consulate General of Ukraine in New York, 240 E 49th St., New York, N. Y. 10017; tel.: (212) 371-5690.

В амбасаді України в ЗСА голосування буде проводитися 9-го квітня ц. р., в генеральних консулятах України в Чикаго та Ню Йорку — 10-го квітня.

Відбудеться конгрес українських юристів

Київ („Ноосфера-Факс"). — Тут 31-го березня відбулося засідання Організаційного комітету 2-го Світового конгресу українських юристів (СКУЮ), присвячене підготові конгресу, який відбудеться в жовтні цього року.

Учасники нарад розглянули проєкт програми 2-го СКУЮ, запропонований Міжнародним організаційним комітетом. Автори проєкту вважають за необхідне винести на обговорення питання конституції, що стосуються прав людини, правничих засад земельної і ринкової реформи та функціонування юридичної професії в Україні.

Ухвалено звернення до комерційних банків, фірм і представників закордонних організацій з проханням надати фінансову підтримку СКУЮ. Вирішено запросити на конгрес колишнього прем'єр-міністра Великобританії Маргарет Тачер і попросити її розповісти про правні засади вільного ринку. Запрошення підписали: президент СКУЮ Сергій Головатий, керівник Організаційного комітету Володимир Іваненко та національний представник України в Міжнародному організаційному комітеті Володимир Сумін.

Учасники засідання висловили жаль з приводу того, що з'їзд Спілки Адвокатів України вирішив не брати участи в організації і проведенні 2-го СКУЮ.

ВИСТУП О. БОГОМОЛЕЦЬ В НТШ НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ

Ню Йорк. — В зв'язку з непередбаченими обставинами — хворобою Ольги Богомолець — вечір з її участю, запланований на суботу, 9-го квітня, в НТШ, не відбудеться.

Дарунок УНСоюзу УПЦеркві в ЗСА

Головний контролер УНС Василь Пастушок і член Митрополичої Ради УПЦеркви у ЗСА передає Владикам Митрополитові Константинові та Архиєпископові Константинові чек на 1,000 дол., дарунок УНС для Української Православної Семінарії св. Софії. На світлині (справа): В. Пастушок, Митрополит Константин, Архиєпископ Антоній та о. В. Дяків, голова Консисторії.

В Україні

(З інформації УНІАР)

КИЇВ. — До Української Православної Церкви Київського Патріярхату звернулися православні єпархії Західної Европи і Канади, очолювані митрополитом Міланським Євлогієм. Вони попросили прийняти їх до Київського Патріярхату, надавши автономне управління. Напередодні 1994 року Синод УПЦ КП це прохання задовільнив і видав відповідний документ — Томос. Після урочистої Служби Божої у Володимирському соборі Митрополит Міланський Євлогій, котрий спеціяльно прибув до Києва з ієрархами з Німеччини і Франції, прийняв Томос з рук Патріярха Київського і Всієї Руси-України Володимира.

КИЇВ. — Кабінет Міністрів ухвалив постанову про концепцію створення спеціяльних вільних економічних зон в Україні. Документ має на меті активізувати підприємницьку діяльність, збільшити експорт товарів і послуг, наситити внутрішній ринок високоякісною продукцією, поліпшити використання природньо-господарського потенціялу. Все це має пов'язуватися з програмою структурної перебудови економіки, розвитку зовнішніх економічних зв'язків тощо.

КИЇВ. — Минулого тижня з грошового обігу в Україні вилучено фальшивих купонів на суму 304,000 карбованців. Крім того вилучено фальшиві долари ЗСА: вісім купюр по 100 дол., 50 і 20 дол., а також фальшивих російських рублів на суму понад два мільйони руб. Всього з часу появи в обігу українських купонів вилучено їх фальшивих на загальну суму 32 мільйони 335,587 карбованців.

Кандидат на президента Мехіко був жертвою змови

Мехіко. — Вбивство на вічу в місті Тігуана кандидата на президента Мехіко від правлячої Інституційно-революційної партії (ІРП) Люїса Кольосіо здійснила злочинна група, керована представниками ІРП. До такого висновку прийшов Міґуель Ґарсія, керівник спеціяльної слідчої бригади. Він представив прокуратурі докази участи у замаху на Л. Кольосіо не менш як семи осіб: Маріо Мартінеза, який вистрілив, і шести його спільників. П'ятеро були на місці злочину, відвертаючи увагу охорони кандидата і даючи змогу Мартінезові наблизитися до жертви. Шостий змовник, представник місцевої організації ІРП, провів їх у склад оточення віча.

Ця заява спростувала початкову версію про одного вбивцю і стала першим офіційним підтвердженням чуток про причетність правлячих кіл країни до ліквідації кандидата ІРП на пост голови держави у виборах в серпні. Разом з тим, як підкреслюють коментатори, „уточнення" версії злочину було зроблене лише після оприлюднення фото — і відеокадрів, на яких видно, як підозрілі особи явно спрямовують дії терориста. Троє з них виявилися поліцянтами, звільненими за різні правопорушення.

Після провалу версії з маніяком, який діяв самостійно, стріляючи в Кольосіо, для правлячої партії і теперішнього уряду на чолі з президентом Карльосом Салінасом де Гортарі, які і для мехіканської еліти в цілому, спроба припинити розслідування замаху таїть в собі тяжкі наслідки.

Політичні спостерігачі підкреслюють непослідовність уряду, який спочатку відкинув вимогу опозиції сформувати незалежну слідчу комісію, а кілька днів пізніше доручив делікатну справу спеціяльній групі на чолі з авторитетним правником і з участю місцевого відділу міжнародної поліції.

У СВІТІ

ДО КІНЦЯ РОКУ за один долар в Росії даватимуть до 10,00 рублів, темпи інфляції значно ростуть, якщо уряд не вживе відповідних заходів. Таку думку висловив в інтерв'ю для японських газет колишній міністер фінансів Росії Борис Фьодоров. Він підкреслив, що за останні три з половиною місяці уряд прем'єра Віктора Черномирдіна не зробив жодного реформаторського кроку. Намір уряду вже у квітні виділити дотації для сільського господарства в сумі 3 трильйони рублів унеможливить „безболісну фінансову стабілізацію". Б. Фьодоров вважає, що кабінет В. Черномирдіна протримається не довше, ніж до осени, якщо не перейде від пасивної політики до активних економічних реформ.

ПРЕДСТАВНИК ДЕЛЕГАЦІЇ на ізраїльсько-палестинських переговорах у Каїрі повідомив про згоду Ізраїля на те, що у складі поліційних формацій Палестинської визвольної організації в Єрихоні і смузі Гази буде до 9,000 осіб. Палестинці домагаються дозволу, щоб поліцянти в'їхали на територію автономії як переможці — на військових автах і зі зброєю в руках. Ізраїльська делегація виступила проти цієї демонстрації сили, пропонуючи палестинській поліції приїхати в Єрихон на звичайних автобусах і покищо без зброї. Та головною проблемою залишається питання, чи виїдуть ізраїльські війська з окупованих територій до 13-го квітня. Палестинці наполягають на безумовному виконанню цього, вже другого з черги, домовлення, тим часом прем'єр-міністер Ізраїля Іцак Рабін заявив, що остаточне виведення військ залежатиме від висліду економічних переговорів, які тепер проходять у Парижі.

У ВІВТОРОК, 5-ГО КВІТНЯ, за західній берег Йордану вернулися 50 колись депортованих палестинців. Серед них є провідники руху Фатах, близькі помічники Ясіра Арафата, організатори палестинського повстання — інтифади. Більшість з них увійдуть в уряд автономної палестинської держави. В найближчий час ізраїльська влада має намір дозволити повернутися на батьківщину ще декільком десяткам депортованих. Всього від 1967 року було депортовано 2,000 палестинців.

ВІД 5-ГО КВІТНЯ в Південно-Африканській Республіці заборонені опитування громадської думки, щоб їхні вислідди не впливали на потенційних учасників голосування у загальних нерасових виборах. Тим часом політична ситуація в країні дуже напружена. Населення, залякане непевним майбутнім, скуповує все підряд — від муки і солі до стеаринових свічок. Водночас підвищився попит на зброю. Спостерігачі передбачають дальшу ескаляцію насилля відразу після оприлюднення результатів призначених на 26-те квітня виборів.

КАМБОДЖІЙСЬКИЙ МОНАРХ Нородом Сіганук приїхав у Пйонгянг на святкування дня народин Кім Ір Сена, якого у своєму виступі назвав „геніяльним основоположником ідей чучхе, найбільшим вождем справедливої справи народів третього світу". У свою чергу, Кім Ір Сен поскаржився своєму другові на „обструкціоністські акції американських імперіялістів та інших реакціонерів". Відомо, що після вигнання з батьківщини в 70-их роках Сіганук знайшов притулок у Північній Кореї, де для нього збудували розкішну віллу.

В ДЖАКАРТІ, СТОЛИЦІ Індонезії, шестеро підлітків убили армійського генерала Тампуболяна. Інцидент стався на дорозі: нетерплячим хлопцям, які їхали відразу за автом генерала, здалося, що він рухається занадто повільно. Вони обігнали генерала і зчинили сварку. Один з підлітків вдарив відому всій країні людину ножем у груди — Тампуболян відразу впав мертвий.

В ІСЛЯМАБАДІ, СТОЛИЦІ Пакистану, поліція заарештувала п'ятеро підлітків-християн, які писали християнські гасла на стінах мусулманських мечетей. Такі „злочини" в Пакистані караються смертю, однак на цей раз, враховуючи вік хлопців, їх випустили до суду під завдатком. Та коли вони виходили з будинку суду, мусулмани-фанатики розстріляли їх з автоматів.

В ІЗРАЇЛІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ВЗАЄМНА ПОМСТА

Єрусалим. — Як інформує агентство Ассошіейтед Пресс, в місті Афулі, на північному заході Ізраїля, палестинський бойовик пожертвував собою, спрямувавши своє начинене вибухівкою авто на автобусову зупинку, де в той час знаходилося багато людей. У вислідді вибуху загинуло 8 осіб, понад 50 поранено. Відповідальність за цю терористичну акцію взяла на себе організація Гамас.

Міністер закордонних справ Ізраїля Шімон Перез, засуджуючи кривавий злочин, остеріг, що інцидент в Афулі не є останній, однак разом з тим підкреслив, що ніякі спроби екстремістів не перешкодять Ізраїлеві і Палестинській визвольній організації послідовно йти до тривкого миру.

Інакші думки є населення Афули. Через декілька годин після вибуху там відбулася масова демонстрація, учасники якої вимагали припинити переговори з ПВО.

Законодавці обговорюють з виборцями реформу охорони здоров'я

Вашінгтон. — Вакації дали змогу конгресменам і сенаторам повернутися у свої округи і стейти, щоб зустрітися з виборцями і обговорити з ними основне питання, яке стоїть перед Конгресом — реформу системи охорони здоров'я. Як свідчать повідомлення з зборів законодавців і виборців, план реформи Білла Клінтона не користується широкою підтримкою.

Типовою була зустріч законодавців з виборцями в Оклагома Ситі — столиці стейту Оклагома. Понад 1,000 осіб прийшли на зустріч зі сенаторами — демократом Дейвидом Бореном і Доном Ніклсом, а також конгресменом-демократом Биллом Брустером. Брав участь у зустрічі і дорадник президента Айра Магазінер, який фактично очолював президентську групу, що займалася пляном реформи. Кореспондент газети „Ю-Ес-Ей Тудей", який був присутній на зустрічі, пише, що на долю законодавців, які критикували плян Клінтона, випало значно більше апльодисментів, ніж на долю Магазінера. „Вони не хочуть, щоб медицина попала під контролю Уряду", — так прокоментував Д. Борен реакцію виборців.

Від становища Д. Борена залежить доля реформи системи охорони здоров'я. І не лише пляну Клінтона, але й будь-якого іншого пляну. Борен є членом фінансової комісії, в якій 11 демократів і 9 республіканців. Всі республіканці в комісії мають намір голосувати проти будь-якого пляну з елементами соціялізму, а, значить, і проти клінтонівського. Якщо Борен підтримає республіканців, плян надійде на обговорення повного складу Сенату в „підмоченому" стані. Якщо ж з Бореном республіканців підтримає хоч би ще один демократ, фінансова комісія рекомендує повному складові Сенату відкинути плян.

Конгресмен Б. Брустер — єдиний фармаколог серед 435 депутатів Палати Репрезентантів, тому до його думки прислухуються законодавці. „Ні один виборець не прийшов до мене з проханням підтримати плян Президента, — сказав Б. Брюстер. — У зв'язку з цим пляном вони відчувають страх, бо можуть позбутися кваліфікованої медичної допомоги і втратити можливість вибирати лікаря на власний розсуд".

У вівторок, 5-го квітня, газета „Ню Йорк Таймс" помістила на цілій сторінці рекляму підтримки пляну Клінтона. У середу прихильники пляну Клінтона почали рекляму кампанію в газетах стейтів Теннесі, Північної Дакоти, Південної Дакоти, Кензасу, а також у газетах міст Ню Йорку і Вашінґтону.

Перша леді почала у вівторок пропаґандивну поїздку по країні у двох містах стейту Ню Йорк — Рочестер і Сиракюзах.

В АМЕРИЦІ

ЯК ВІДОМО, КІЛЬКА тижнів тому зрезигнував головний кухар Білого Дому, який годував республіканську адміністрацію. Його страви для демократів виявилися надто калорійними. Після довгих пошуків вибір зупинився на 39-річному Волтерові Шайбі, випускникові Американського інституту кулінарії. В. Шайбі годуватиме майже 70,000 осіб річно, за те він дістане 60—70,000 дол., і додаткових 30,000 дол., за „овертайми".

МІЖНАРОДНЕ БРАТСТВО візників схвалило страйк проти 23 фірм вантажних авт, який розпочато о год. 12:01 ранку в середу, 6-го квітня. У наслідок цього 88,000 водіїв вантажних авт, робітників доків, постачальників і механіків не вийшли на працю. Це відразу припинило майже 15 відсотків достав різного роду продуктів по цілій країні. Причиною страйку є зірвання переговорів між професійною спілкою візників і керівниками фірм вантажних автомобілів.

СУДДЯ ГЕРРІ БЛЕКМУН, найстарший серед суддів Верховного суду ЗСА — йому 85 років, відходить на пенсію. Він був назначений на цю посаду колишнім президентом Ричардом Ніксоном у 1970 році. Сам він республіканець з Міннесоти, але став найбільш ліберальним суддею Верховного суду та символом боротьби за право на аборт. Президент Билл Клінтон матиме нагоду номінувати свого другого кандидата до Верховного суду.

НАСТУП СЕРБІВ на місцевість Ґоражде у Боснії, яку Організація Об'єднаних Націй визначила безпечним схоронищем, викликав у Вашінґтоні суперечку між Державним департаментом і Пентагоном. Секретар Департаменту оборони Вілліям Перрі та начальник Об'єднаних керівників штабів американських збройних сил ген. Джан Шалікашвілі сказали, що не ужиють збройної сили тепер для охорони згаданої місцевости. Їхня заява, представлена у формі настанови Уряду, не була до вподоби керівникам Державного департаменту, які воліють вести дипломатичним шляхом зупинити цю війну. Зокрема секретар Державного департаменту Крістофер Воррен уважає, що не можна робити такі конкретні заяви, бо це вказує на брак ясної закордонної політики ЗСА.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holydays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні:
(202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send adress changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку-$22.00, на 3 місяці-$12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Канада й Україна

Напереломі березня і квітня ц. р. перебував у Києві з державною візитою міністер закордонних справ Канади Андре Уеллє. Стрінув його на летовищі міністер закордонних справ України Анатолій Зленко і канадський амбасадор в Україні. Канадський міністер перевів довгі розмови з Президентом Леонідом Кравчуком і міністрами різних ресортів, поцікавившись особливо економічними справами, але й політичними подіями в Україні та проблемою ядерної зброї. На пресовій конференції наприкінці свого перебування в Україні канадський міністер висловив своє вдоволення з переведених розмов та можливости познайомитися безпосередньо з Україною і її актуальними справами. Він повідомив, що Канада признала Україні 15 мільйонів канадських долярів на розвантаження ядерних ракет, які знаходяться на території України, та запевнив, що Канада ставилася, ставиться і в майбутньому буде ставитися до України якнайприхильніше, що доказано підписанням цілої низки різних документів.

Не можна сумніватися у щирості правди тієї заяви. Канада належала до найперших чужих країн, які визнали державність України, у Канаді друкувалися — встановлені тепер в українських банках — банкноти ,,гривні", без пред'явлення рахунку за цю працю, Канада як член Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) була завжди за тіснішу співпрацю НАТО з Україною.

На приязне відношення Канади до України вирішний вплив мав факт, що українська громада в Канаді має куди-куди більше значення і користується більшою повагою, аніж громада в Америці. Це зрозуміло і логічно, бо в деяких провінціях Канади українці становлять більшість, замешкалих там від ґенерацій — компактною масою, чого нема в Америці. Тому в Канаді є українські представники у центральному парляменті в Оттаві і в провінційних законодатних палатах; українські люди займали й міністерські становища у різних провінціях та в Уряді.

З'єднані Стейти не втішаються у канадському суспільстві великою симпатією, бо канадська економіка стоїть у тіні американської, особливо в ділянці автомобільного промислу та заливу Канади американською ґазоліною. Тому в Канаді не втішається популярністю підписаний ще за Джорджа Буша та ратифікований Сенатом вже за президентури Билла Клінтона Північно-американський Безмитний Договір (НАФТА), бо багато канадців уважає, що той договір тільки закріпить за Америкою канадський ринок збуту.

Українці, громадяни ЗСА, зберігають тісні культурні зв'язки з своїми канадськими земляками і завидують їм, бо в Канаді спокійніше життя нема там тієї погоні за грошем, що в Америці, нема теж того партійного розпорошення, що в українській громаді в Америці. З несподіваним постанням держави України ще тіснішими стали ті наші американсько-канадські взаємини. Правда, постійний Секретаріят Світового Конґресу Вільних Українців (СКВУ) з осідком у Торонто, не виявив великої моральної вартости, тепер уже скасовано прикметник ,,Вільних", але збереження тієї ніби надрядної організації з місією координацій дій окремих крайових централь, і залишення осідку Секретаріяту у Канаді — це наче символічне визнання терену Канади, як найкращого для співпраці всієї української західньої діяспори.

Чули ми від декого на керівному становищі в Україні докір, що ,,українська діяспора в Америці не підготовила ґрунту Україні у Вашінґтоні". Але, це не наша вина, а вина земляків в Україні. Та віримо, що переможе там здоровий глузд і поступово все устабілізується. Причиняться до цього також добрі відвідини, як отого канадського міністра закордонних справ Канади.

РІЗНИМИ СПОСОБАМИ ЗСА стараються запобігти зростові злочинности в країні. Найновіша спроба це перенесення банкових автоматів до приміщень місцевих поліційних станиць. Започатковано це у Чикаґо в одній з найбільш небезпечних дільниць південної частини міста. З усього видно, що це був добрий крок, зокрема для клієнтів банків, які не є так наражені тепер на грабіж, як це було досі, коли автомати були приміщені на зовні. Офіційні чинники та керівники банків стверджують, що така розв'язка є дуже корисною та сподіються, шо це пошириться по всій країні.

Микола Бараболяк

А З РІДНЕНЬКОЮ МАФІЄЮ ПРИЙДЕТЬСЯ ЩЕ ЖИТИ

Ой, наслухались ми і начитались досить про розкрадання державного майна та інші форми злочинности, що заливають Україну. Щоб вказати на посилення тієї пошести, наведу з ,,Літературної України" (з 24-го лютого 1994 року) слова видатного письменника і голови Української Селянської Демократичної Партії Сергія Плачинди. Він пише: ,, Владні структури (а це, переважно, вчорашня компартійна номенклятура, що лишилася при владі) безконтрольно й по-грабіжницькому володарюють усіма фінансами та матеріяльними цінностями, внаслідок чого привласнили й поклали на свої особисті рахунки — тільки те, що підраховано академіком Юхновським — 5,2 трильйона карбованців (за дефіциту бюджету на 1.IV.93 р. 2 трильйони карбованців).

І далі: ,,Комерсанти торгують державними товарами на експорті. За 1992 рік Україна експортувала товарів на 3 мільярди 200 мільйонів доларів, а до 'валютної скарбниці держави потрапило тільки 165 мільйонів доларів' (зі статті колишнього міністра зовнішньоекономічних зв'язків Івана Герця, див. 'Голос України' за 29.IV.93). Куди ж поділися 3 мільярди 35 мільйонів доларів? Осіли на зарубіжних рахунках злочинних посередників. Усього ж комерційні структури привласнили — лише за опублікованими в пресі даними — близько вісімнадцяти мільярдів доларів (порівняймо: обіцяна Клінтоном милостиня Україні за її одностороннє роззброєння становить 175 мільйонів доларів). Як могло статися таке спустошливе пограбування? Лише — за сприяння державних чиновників, які мали щедрі хабарі за надані комерсантам ліцензії на торгівлю державними товарами. За підрахунками УСДП чиновники одержали хабарів на суму близько 14 мільярдів доларів. Тож виходить, що чиновники й комерсанти вкрали в українського народу за період ,,Незалежности" 32 млрд. доларів?

Тридцять два мільярди доларів — цього досить було, аби за ці два роки Україна відродилася, не знаючи ні кризи, ні інфляції, ні гонки цін, на злигоднів дев'ядесяти відсотків населення".

Читаєш таке і бере така досада, що прямо заникає охота навіть думати про цю Україну, не то причинитись чимось, щоб витягнути її з біди. Роз'яснилися мої політичні обрії дещо щодо ситуації в Україні, коли прочитав у ,,Форейн Аффейрс" (за березень-квітень 1994) статтю Стівена Ганделмана п. з. ,,Російська мафія". Автор співробітник Інституту Гаррімана Колюмбійського університету, викінчує книжку про злочинність у Росії. Стаття є наче проспектом цієї книжки. Автор уважає, що організована злочинність — це найбільш експльозивна сила, яка вибухла в Росії на руїнах совєтського комунізму. Зве цю силу ,,мафією". Він підраховує, що в Росії оперує біля 4,000 ,,ґенґів" мафії з приблизно 100,000 учасниками. Міністерство внутрішніх справ Росії твердить, що ця російська мафія має в державі під своєю контролею 40 відс. загального обороту товарами і послугами. Її сітка покриває цілу територію колишнього СССР; її вітки простягаються не тільки на Центральну Азію, але і на Европу, а навіть Америку. Вона просякла російську державну бюрократію. Державні інспектори запевняють, що більш чим половина злочинного елементу має зв'язки з урядовими колами ,,номенклятурними капіталістами". В Росії це не первина, — пише автор. Він нагадує феномен ,,воров у законе" з часів царату.

Ганделмен пише далі, — що російські,,ґенґстери" — це єдина інституція, яка скористала з розвалу СССР У тому сенсі ,,ґенґстери" перебрали від партійної еліти і надають тон економіці не тільки Росії, але й інших держав. Відкриті кордони між державами СНД дають знамениту нагоду шмуглювання і перепачковування товарів за кордон. Органи безпеки і поліція або співпрацюють з мафією, або безрадно розкладають руками, бачучи впливи мафії на вершинах. Автор подає багато прикладів корупції на верхах, м. і. таке: тому рік міністер оборони Павло Ґрачов оголосив був воєнний суд над 46 генералами і 3,000 нижчими офіцерами під закидом продажности. Та цю справу скоро ,,зам'ято", коли вийшло наяв, що сам Ґрачов дістав доброго хабара від німецької фірми, закуповуючи у неї автомобілі для війська. Словом, організована злочинність оволоділа центральною нервовою системою державного управління; не тільки економіки, але цілої політики Росії. Високі командири і міністри замішані у шмуґлерство. Словом ,,злодій на злодієві їде і злодієм поганяє" — як мовить приказка. А що говорити про законність на низах, коли ці низи бачать, що твориться на верхах.

Можливо боротись із організованою злочинністю, такою, якою вона розвелась у Росії? — питає автор статті. І відповідає: перешкода для заведення скоординованої політики супроти мафії є концепційна. Багато реформаторів уважає, що злочинність і корупція це ціна, яку приходиться платити за експеримент з господаркою вільного ринку. Народи переживали завжди періоди великої злочинности під час драстичних економічних і соціяльних змін. Не порівняти теперішніх шмуґлерів і підозрілих ,,підприємців" з баронами-грабіжниками XIX сторіччя у ЗСА? Не подібні вони до Вандербілтів і Морґанів? — насувається питання. Ганделман відповідає: одна річ толерувати зловживання у господарській сфері, а друга давати мафії змогу опанувати цілу політичну систему, як це твориться нині у Росії, ,,ґенґстери" мало не верховодять у державі і накидають їй хід політики.

Навіває людину дійсно безнадійністю, коли аналізувати нинішню ситуацію в Україні. Наведена стаття про злочинність у Росії наставила мене дещо більш оптимістично. Перш усього ця жахлива злочинність і перекупство — це не пито-

(Закінчення на стор. 3)

ОДНОДОЛЯРОВИЙ МІСЯЧНИЙ ФОНД — ,,ДОЛЯР ДЛЯ УКРАЇНИ"

I

За останні три роки Україна отримала доволі велику допомогу. Допомогу давали українські і деякі неукраїнські організації, уряди держав тощо. На жаль ця допомога не причинилася до поліпшення економічного стану. Причин на це багато, а головна причина: є в нездібності та корупції урядових чинників, почавши від Верховної Ради кінчаючи на місцевих правліннях.

Українці діяспори не могли мати впливу на урядові кола, але могли свою частину допомоги плянувати для відповідного її спрямування та розподілу. Однак, відповідне плянування потребує з боку проводів українських організацій бажання спільної дії, координації та доброї волі. Допомогу давано під впливом емоцій і самочинно, однак всі організації зверталися до цієї самої спільноти за пожертвами та витрачали багато зібраних фондів на адміністрацію, транспорт купленого добра і на супровід виготовленого транспорту, щоб особисто роздати це, це вони привезли за зібрані пожертви. Збіркові акції в більшості — успішні, зокрема ці, що відбуваються під кличами для Дітей Чорнобиля та на допомогу сиротинцям. Мимоволі насувається питання, яка частина цієї допомоги припадає сиротам та дітям, що потерпіли з причини радіяції.

Кожна харитативна допомога добра, коли відбувається постійно і доходить за своїм призначенням та не є наражена на зловживання. Спроби координувати допомогу в Україну виказалися зовсім безуспішними. Процес такої допомоги буде тривати так довго, як довго буде українська спільнота жертвувати та підтримувати цей доволі хаотичний рід допомог. Не всі організації допомагають ізольовано. Щораз більше організацій долучуються до спільної дії, а деякі допомогли в зорганізованні корисних програм, які виказуються вартісними і є запляхновані на довшу мету. Одним із таких починів є допомога в організації Пласту в Україні та інші.

Україна потребує нашої допомоги у кожній ділянці життя, але ця допомога мусить бути координована і відповідно плянована. Для цього є покликаний Світовий Конгрес Українців з своїми Радами і Комісіями і тому всі спроби допомоги повинні бути узгіднені з відповідними Радами і Комісіями СКУ, а не ведені самочинно. Щоб частинно запобігти тому хаосові, уже восени 1991 року Світова Рада Суспільної Служби СКУ дала почин для зорганізовання гуманітарно-суспільної організації, а саме Суспільної Служби України. У скорому часі ця організація зросла до 60-ти осередків по всій Україні і все ще нові починають свою працю. Розбудову цієї організації завдячуємо пожертвам на Однодоляровий Місячний Фонд, підтримці деяких українських організацій діяспори та жертвенній і чесній праці багатьох ентузіястів в Україні.

Розбудова та праця мережі осередків Суспільної Служби України запевнює послідовну і довготривалу базу розвитку соціяльно-доброчинної, всегромадської діяльности. Завданням такої добре зорганізованої структури є в першій мірі стежити та дбати, щоб Уряд України забезпечив своїх громадян у відповідні соціяльно-гуманітарні послуги, медичні забезпечення, безпеку та збереження прав людини. Друге важливе завдання — це ведення бюр порад і консультацій для підтримки тих осіб, чи родин, що знайдуться в життєвій кризі, або психічному заламанні. У часі закріплення державности України та потреби національного відродження осередки Суспільної Служби, зокрема на сході та півдні України, разом з іншими громадськими організаціями ведуть інтенсивну роботу з молоддю, дітьми, художніми та вокальними групами для зміцнення національної свідомости та почуття гідности. Суспільна Служба України співпрацює з багатьма українськими організаціями Заходу, як також має зв'язки з українськими громадами в Румунії й інших країнах колишнього Союзу.

Закінчення буде.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

На генетичних слідах недуги Альцгаймера

Недуга Альцгаймера захоплює свою жертву зненацька. Вже поверх 20 років досліджують її причину та податливість на цю нещасну недугу, що доводить людину до неврологічного розладу її мозку. На жаль, медичні дослідники, не найшли досі задовільної познаки винищення цієї загадкової недуги і, звичайно, методи її лікування.

Але нещодавно, завдяки довголітнім та невтомним дослідам невролога, Аллена Ровзеса (Roses) та його дев'ятьом колеґам з Медичного осередку Дюк університету в Даргемі, Алабама, вдалося їм натрапити на слід цієї недуги. Виявилося, що вона була пов'язана із ,,заблудним" геном, який кинув роз'яснювальний промінь на її виникнення та характер. Цей ген дозволяє організмові людини продукувати ,,Аполіпротеїн", у скороченій версії ,,АПОЕ" (APOE), який доглядає холесторол у струмені крови.

Учені знали вже з багатьох років, що цей ген ,,Е" має три різновиди, чи варіянти, а саме: E_2, E_3 та E_4, з яких шкідливим вважався різновид гена ,,E_4", носії якого були дуже схильні до захворювань на серцесудинні недуги (cardiovascular). Мало того, найновіші досліди, переведені у згаданому вже Дюк університеті, виявили, що носії варіянтів гена ,,4" становлять багато більший риск захворювання на недугу ,,Альцгаймера", ніж на серцесудинні недуги. Більш детальні досліди, переведені на 234-ох пацієнтах, що рекрутувалися з-поміж 42-ох родин, виявили цікаву познаку, а саме, що присутність їх у крові двох варіянтів гена ,,E_4", збільшає риск захворіння на деґенераційну недугу Альцгаймера — у вісім разів!

Як відомо, людина успадковує всі гени — у двох копіях, одну від батька, другу від матері. Наявність у крові одного варіянта гена ,,E_4", знижує вік, в якому недуга Альцгаймера атакує людський організм. Людина, що в її організмі не виявлено жадного варіянта гена ,,E_4", доживала до 75-го року життя, без риску захворіння на цю недугу. Зате з-поміж людей, що в їх крові виявлено хочби тільки одну копію цього гена, доживали до цього віку тільки 40 відс.

У противагу до двох перших груп, з-поміж пацієнтів, що в їх крові знайдено дві копії гена ,,E_4", доживало до віку 15 років — тільки 10 відс. (без заторку їх здоров'я неврологічним розладом).

Відсоток людей, що носить в своїй крові подвійну дозу генів ,,E_4", відносно дуже малий, вчені твердять, що вони становлять не більше, ніж два відсотки населення. Зате, щонайменше 33 відс. населення має одну копію цього шкідливого гена ,,E_4". Із цього приводу риск занедужання на цю недугу невралогічного безладу у мозку, доволі великий.

Декілька років тому, цей самий невролог з Дюк університету, доручив перевести аналізу схеми DNA, у деяких пацієнтів, хворих на недугу Альцгаймера, підозріваючи, логічно, генетичне пов'язання цієї недуги, з невідомим геном, розташованим у хромосомі ч. 19, що становить один із 24-ох хромосомів, розташованих у кожній клітині організму людини, причому, хромосом основних одиниць спадковости (генів).

Спонукою до цієї аналізи стали висліди інших дослідників, які виявили біохемічне пов'язання поміж згаданим уже ,,аліпопротеїном Е" та патологічним пошкодженням мозку пацієнтів, хворих на недугу Альцгаймера. Коли ляборатоpія Дюк університету усвідомила собі вагомість цього пов'язання, вирішила негайно провести дальші та глибші досліди, з метою знайти другий бік медалі цієї незбагненної недуги, цебто прослідити всі вакантні фізіологічні стежки, що доводять цю недугу до її жалюгідного висліду, неврологічної деґенерації мозку.

На думку вчених, нові студії над недугою Альцгаймера, роз'яснили незбагненну досі здоровну проблему, що слід вважати першим етапом унапрямлення її дослідної ходи на правильний шлях. На думку д-р Ровзена, доцьогочасне досягнення дослідів над тією незбагненною недугою, повинно вселити в нас надію, що за 10—15 років медицина матиме до диспозиції безпечний та ефективний лік, яким матимуть змогу користуватися наші 50-літні люди, так, як сьогодні вони користуються ліками, проти високого тиснення крови.

Використані джерела: 1) "Scientific American", листопад, 1991; 2) "Science", August, 1993; 3) "Newsweek", August, 1993; 4) "New York Times", August, 1993.

В ТІРАНІ, СТОЛИЦІ Албанії, закінчився суд над головою ЦК Албанської соціялістичної партії Фатосом Нано. Його засуджено до 12-річного тюремного ув'язнення. В 1991—92 роках, після перемоги соціялістів у парляментарних виборах, Ф. Нано займав пост прем'єр-міністра і був безпосередньо причетний до розкрадання італійської гуманітарної допомоги. З усієї її кількости до албанського народу дій тільки третя частка. Суд також зобов'язав Ф. Нано повернути у державну касу 7 міл. дол.

Марія Гарисимович-Олинець

МОЯ ПЕРША ЗУСТРІЧ З УКРАЇНОЮ

I

Вліті 1993 року моя мрія нарешті здійснилася — я жила й працювала в Україні. Заїхала літаком ,,Авіялінія Україна" до Києва, а звідти поїздом до Львова. Там мене зустріла родина. Опісля приїхали до мене відпоручники Золочівської Районної Шкільної Ради та завезли до Золочева, де я вчила англійську мову наступних чотири тижні.

Відгукнулася я на заклик УНСоюзу враз із охотниками їхати в Україну вчити англійської мови. Ми оплатили собі дорогу, а житло і перебування забезпечило Товариство ,,Просвіта" в Україні. Мене призначили до малого міста в Західній Україні, положеного під горою, на якій стоїть великий замок. Цей замок збудував в XIV сторіччі останній Галицько-Волинський князь Юрій II Пройдинович та відновив польський король Ян III Собеський в XVII сторіччі. Золочів зі своїми 28,000 мешканцями відкрив мені можливість побачити життя зблизька в нашій самостійній Україні.

Лекції англійської мови відбувалися у школі в центрі міста. Кляса складалася з 20-ти слухачів, з того п'ять учителів англійської мови, п'ять учителів інших мов, учителька музики, двоє лікарів, бібліотекарка, монахиня та кілька студентів. Тільки троє з них були колинебудь на Заході. Виклади були запляновані на середньому рівні і це відкинуло ще десяток охотників. Значна кількість студентів була з мішаних російсько-українських родин. Це мене здивувало, бо звідки ж вони прийшли в це західнє українське місто. Одначе, вони були між моїми найкращими студентами. Я завважила, що після кількох днів вони перестали говорити один з одним по-російськи та перейшли на українську мову (бодай тоді, коли вони були зі мною).

Після перших організаційних днів учні взялися до пильної праці. Вони точно приходили до кляси на 9:30 вранці, хоч до того часу деякі з них мусіли впоратися з господаркою та закупити на базарі. Як були оправдання, що вони не виконали домашніх завдань, то були вони серйозні і такі, до яких я не привикла. Наприклад, їм треба було несподівано зарізати свиню, яка захворіла.

Навчання тривало чотири години денно. На першій годині учні займалися розповідями (по-англійськи). Вони робили прогнозу погоди, інформували мене про новини з Америки та подавали зміст статтей, що їх вони щоденно читали, бо це ж було їхнє завдання на домашні лекції. У першій частині курсу ці статті були з ,,Ukrainian Weekly",а відтак з американського журналу ,,Time". Наступні дві години були присвячені праці з підручником, який придбав їм УНСоюз.

На останній годині учні відкривали для себе багато аспектів американського життя. Вони охоче читали брошури та листівки, котрі я привезла для кожного учня. Це викликувало пожвавлену розмову по-англійськи на різні теми. Вони із здивуванням довідалися про широку мережу ,,Рідних Шкіл" в Америці, систему навчання й виховання. Також співали американські пісні різних жанрів. Між іншим, їх цікавила американська шкільна присяга, бо в золочівських школах тепер щоденно починають шкільні заняття молитвою ,,Отче Наш" та гимном ,,Ще не вмерла Україна".

Я охоче спілкувалася зі своїми студентами. Ми багато говорили, сміялися і розповідали. Більшість з них — це вчителі і їм подобався цей неформальний підхід. Отак вони довідалися багато з життя українців у діяспорі: вони були захоплені, коли слухали про балі дебютанток чи як молодь провадить літо в таборах Пласту чи СУМ-а. Зате були розчаровані, що пересічні американці байдужі до долі України.

Зі своєї сторони, вони ділилися зі мною своїми клопотами й надіями: розповідали як їм доводилось виростати в дозрілий вік. Я завважила, з якою любов'ю та пошаною вони ставляться до своїх батьків, з якими живуть.

Багато з цих інформацій отримала з їхніх клясичних есеїв, автобіографій та оцінок курсу. Вони згадували як цікаво було їм виповняти банкові аплікації на кредитні картки, плянувати вакації в північнім Ню Йорку, чи проєктувати рекламну брошуру для туристів про Золочівський замок. Вони також дякували УНСоюзові та мені за те, що так корисно провели цей час.

Деякі студенти після лекцій не хотіли розлучатися зі мною. Вони відпроваджували мене до хати (дім Слави й Романа Городиловських) і ще довго розмовляли зі мною коло воріт. Ми спацерували по місті, парку і ходили на цвинтар, де рядом стоять хрести на могилах Січових Стрільців і до замку, де в 1941 році большевики замордували кілька сотень свідомих українців.

Закінчення буде.

Освіта в молодій державі

На фото (зліва): мгр О. Павлів, голова Руху в Монтреалі Богдан Маців, перший секретар амбасади України в Оттаві Євген Поліщук і проф. Я. Розумний.

Заходами Квебецького Осередку Канадського Товариства Прихильників Руху відбулася в Монтреалі, в неділю, 13-го лютого ц.р., в Домі Молоді цікава доповідь проф. Ярослава Розумного, на тему „Освіта і держава: Два роки існування Університету „Києво-Могилянська Академія".

Д-ра Розумного, професора Манітобського університету та члена Міжнародної консультативної ради УКМА, представив Богдан Маців, голова Квебецького Осередку Руху.

При численній присутності монтреальської громади д-р Розумний поділився своїми думками, що стосувалися питань високої освіти в сучасній Україні. Доповідач наголосив важливість освіти в народі, який формує свою державу й націю, фізично й психологічно поранену, яка після століть свого підневільного статусу бажає відродитись та оформитись у повноцінну європейську державу. Тому освіта, в цьому випадку, є „прологом, а не епілогом" державобудування. На його думку, „основним ліком, який може оздоровити український нарід сьогодні і вчинити його міжнародним партнером — це знання й самопізнання". З освіти випливає все інше, а найголовніше, — природний, раціональний і здоровий патріотизм, бо без грунтовної освіти патріотизм — це тільки святочна реторика, опертa на емоційності, якій завжди бракує витривалости й бажання робити речі до кінця. В крайньому випадку, емоційний патріотизм кінчається короткозорим егоїзмом. Доповідач навів приклади з української історії, де підкреслювалось важливість освіти — князя Ярослава Мудрого, церковних братств, князя Константина Острозького, Митрополита Петра Могили та гетьмана Івана Мазепи, що бачив силу й стабільність кожної держави в її освіченій інтелігенції.

Д-р Розумний підкреслив, що в ділянці освіти Україна завжди була відкритим суспільством, асимілювала світові ідеї і в той спосіб поширювала свої культурні горизонти та культурно впливала на слов'янський світ. Була вона першим джерелом гуманізму й демократизму в цій частині Европи.

В другій частині своєї доповіді д-р Розумний зосередився на обставинах, у яких знайшлася Україна в день своєї незалежности. Вона одідичила спадщину „„культурного зросійщення" з поняттям „вітчизни" від Одри до Тихого океану, з державним і духовним осередком у Москві. Україна знайшлась на духовному роздоріжжі, без свідомого національного проводу, без вишколених учених у ділянці гуманітарних наук та світового рівня державних дипломатів. Українська людина знайшлась у своєрідному шоку, перед якою відкривався новий світ, але їй не вистачає сил і знання боротися із старим світом. Відкрита війна з цим світом ще не почалася в Україні, і не лиш тому, що при кермі нової держави залишилися люди старого думання, але в першій мірі тому, що найважчою є боротьба з самим собою, з своїми глибоко закарбованими навичками. Цю революцію мислення може зробити тільки нове покоління, виховане в атмосфері духової й фізичної свободи.

Вихід з цієї ситуації не в самолюбстві, не в розкраданні національного майна, не в гарячих промовах депутатів і навіть не 30-ох партіях, — а в освіті, в державному мисленні, в розумінні спільної цілі й посвяти. Цей вихід у модерній патріотичній інтелігенції, яка зуміє об'єднати в собі те добре, що існує в національній спадщині, з досвідом і досягненнями інших державних народів і культур.

Такою установою, що теоретично й практично зуміла з'єднати ці світи, доповідач уважає Університет „Києво-Могилянська Академія", який поновив свою діяльність у першу річницю незалежности України.

Важливий цей університет тому, що він є продовженням традицій першої в Україні і Східній Европі високої школи; що він є втіленням традицій Руси — України й Гетьманщини; тому, що він будується, а не перебудовується; що в ньому люди нової візії; і тому, що він формується на кращих західньоевропейських та північноамериканських високошкільних зразках і на українських традиціях. Це міжнародний двомовний університет, в якому працюють добрі спеціялісти з України й Заходу, та вчаться найталановитіші студенти. Це установа, яка плекає контакти з міжнародними науковими осередками і стала місцем, де можуть студіювати й науково працювати майбутні західні знавці українських питань та завтрішні західні дипломати. Це університет вільний від ідеологічних навантажень та партійних орієнтацій. Основною ціллю УКМА є готовити нові кадри вчених і державних дипломатів, а західня орієнтація університету хоче звільнити молодого українського інтелігента від російського багажу — мислення й поведінки.

Свою доповідь проф. Розумний закінчив думкою, що допомога освіті в сучасній Україні є найкращим капіталом для нової держави, яка, без сумніву, в майбутньому помагатиме культурним потребам української діяспори.

Подяку склав доповідачеві мгр Орест Павлів.

Після доповіді були питання й дискусія, що, в основному, відносилась до праці й перспектив Університету „Києво-Могилянська Академія".

Василь Павловський

У світлу пам'ять д-ра І. Мельника

Св. п. д-р Ігор Мельник.

І знову невблаганна смерть вирвала з наших лікарських рядів члена УЛТПА і доброго чоловіка, батька і діда бл. п. д-ра Ігоря Мельника.

Помер він у середу, 16-го лютого 1994 р. в Чикаго на 71-му році трудолюбивого життя.

Народився Ігор Мельник 14-го жовтня 1922 року у Львові в родині професора української державної гімназії д-ра Миколи і Лідії (з роду Макух) Мельників. Середню освіту здобув в Академічній (філії) гімназії у Львові, де в 1940 році склав іспит зрілости.

Медичні студії почав у Львівському Медичному Інституті (1941—1944), а закінчив їх в 1950 р. в Ерлянгенському університеті в Німеччині.

Прибувши до Америки, відбув інтерншіп і нострифікацію диплому та почав працювати як лікар-фтизіятр при Чикагському уряді здоров'я (1959—1992 рр.).

Останнім часом працював у кількох лікарнях — Овк Форест госпітал, в повіті Кук і в Субурбан туберкульозній кліниці.

Д-р Ігор Мельник був членом кількох американських медичних товариств та Українського Лікарського Товариства (УЛТПА) в Чикаго, брав участь у сходинах і наукових з'їздах. Був він добрим лікарем-діягностиком, пацієнти його любили, а інші лікарі шанували. Працював він до останнього дня. Д-р Ігор Мельник помер несподівано і передчасно на атак серця, залишивши у жалобі вірну дружину Оксану (з роду Платко), сина-лікаря Юрка з дружиною Андрією і внуками Діяною і Лесею, дочку Арету з чоловіком Петром і внуками Михайлом та Степаном, дочку Христину та ближчу і дальшу родину в Америці й Україні.

Д-р І. Мельник був членом Українського Народного Союзу.

Панахида відбулася в похоронному заведенні Музики, де в п'ятницю, 18-го лютого, після Панахиди попрощали його на вічну дорогу д-р Павло Пундій від лікарського товариства, д-р Мирослав Харкевич попрощав його як доброго сусіда і приятеля, а д-р Модест Ріпецький зворушливо згадав про його дитячі і гімназійні літа.

В суботу, 19-го лютого, відбулися похоронні відправи в катедрі св. о. Миколая, які провів о. Андрій Шагала, ЧСВВ (з Польщі).

Тіло покійного спочило на українському католицькому цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго.

Д-р Павло Пундій

Ю. Мєшков...

(Закінчення зі стор. 1)

своїх уповноважень і увільнення його від обов'язків президента телерадіокомпанії „Крим" є прерогативою кримського парляменту. „Ось чому, наголосив Астахов, — я розцінюю укази президента Криму неправомірними і відмовився їх виконувати". З цих же причин Астахов вирішив захищати свої права у судових інстанціях, „якщо їх не захистить Президент України і його представник у Криму Валерій Горбатов".

Президентом телерадіокомпанії „Крим" Мєшков призначив Анатолія Сиваченка, котрий свого часу уже керував кримським радіо і телевізією і цілковито підтримував Російський Рух Криму, очолюваний тоді Мєшковим. Керівник адміністрації президента Криму Валерій Грішанков заявив Астахову, що викине його з місця праці за допомогою загонів особливого призначення, якщо він сам не залишить приміщення.

МОЛОДИЙ 18-РІЧНИЙ американець Майкел Фей, який живе з мамою і вітчимом у Сінгапурі, був тамошнім судом визнаний винним за вандальство — оприскування авт фарбою і зривання знаків вуличного руху. Суд засудив його на чотири місяці ув'язнення, 2,215 дол. кари грошевої та шість ударів тростиною по голому тілі сідниці. На думку його батьків це дуже жорстоке покарання у порівнянні з провиною, тому вони звернулися до конгресмена-демократа Тоні Голла з Огайо, як також до президента Билла Клінтона, щоб заступилися за свого громадянина перед урядом Сінгапуру. Апеляцію їхню сінгапурський суд відкинув. Одначе цікавим є те, що багато американців уважають, що згаданий молодий чоловік повинен бути покараний за свою провину. Це твердження речника конгресмена Т. Голла, базоване на листах в цій справі.

А з рідненькою...

(Закінчення зі стор. 2)

менний український феномен. Імпортований з Росії і відтіль підсичуваний, він універсальний для нинішнього Сходу. Потішає думка: може це насправді переходове явище при нагальній зміні господарської системи. В капіталістичній системі насправді „вовк їсть вовка", доки не наситься і доки його не прихоставуть здорові принципи соціялізму, як це склалося в тих у Німеччині, Великобританії, а за ними і в ЗСА. Російські, українські та інші номенклятурники, треба надіятись, не всі вивтікають на Захід за своїми мільйонами у швайцарських й американських банках. Деякі врешті врозуміються, що зможуть жити як Вандербілти і Рокефелери і на рідній землі і звернуть свою підприємчивість на свою й своєї батьківщини користь. Тож не згіршуймося, коли влаштовують балі в київській опері. Переживши „балі" совєтського типу, пробуймо годитись і такими признаками „буржуазії". Врешті має Україна інший вихід? Переживши злочинні совєтського режиму, мусить найти теж наснагу переболіти злочинність своїх, хоч болюче воно. Особливо, коли це в нинішніх умовах щось посереднє між злочином а... підприємчивістю.

У ТРИДЦЯТЬ П'ЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

ОЛЬГИ ШУСТ

яка відійшла у вічність 9-го квітня 1959 р.

відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в суботу, 9-го квітня 1994 р., о год. 6:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку.

Про молитви просить:
син — ВАСИЛЬ ШУСТ

У глибокому смутку повідомляємо, що 18-го березня ц.р. на 82-му році життя, відійшов у вічність наш дорогий БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

ВОЛОДИМИР СТЕПАНИК

ПОХОРОННІ відправи відбулися в українській католицькій церкві Святого Духа в Бруклині, Н. Й. та на українському цвинтарі Holy Spirit в Hamptonburgh, N.Y.

Похоронені залишили у глибокому смутку дітей
сина — ОЛЕКСАНДРА
дочок — ІРЕНУ
— ХРИСТИНУ
та маленьку внучку — КАТЕРИНУ

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ

Юнацький лещатарський табір 1993

Учасники юнацького лещатарського табору 1993 року

Двісті миль на північний захід від Ню Йорку, недалеко озера Лейк Джордж, між Олбані і Монтреалем, у прекрасній вакаційній околиці Адірондак у містечку Ґленс Фоллс, у вигідних приміщеннях Лендмар мотор лодж загомоніла знову українська мова.

Від років, щорічно 25—31-го грудня під час різдвяних вакацій відбуваються тут пластові лещатарські табори для пластового юнацтва. Це вже 39-ий лещатарський табір в ЗСА, влаштований пластовим куренем „Бурлаки". Табори ці дуже популярні серед пластового юнацтва, на них з'їжджаються пластуни і пластунки з усіх закутків Америки — від Фльориди до Каліфорнії включно. При в'їзді до Лендмар мотор лодж здалека вже було видно великий освітлений напис: „Вітайте пластуни!"

На високих щоглах, поруч американського прапора майоріли прапори укранський та канадський. Цього року, як і минулими, зорганізовано два окремі юнацькі табори, розділені за віком. Молодший юнацький табір нараховував 62-ох учасників і 17 членів булави. Бунчужним був ст. пл. Юстин Сай. Табір старшого юнацтва складався із 21 учасника та чотирьох членів булави, бунчужним був ст. пл. Юрій Галяревич, „Бурлака". Командантом обох таборів був пл. сен. Андрій Яців, „Бурлака", писарем — ст. пл. Андрій Ганкевич, „Орден Хрестоносців". Усіх разом було 106 учасників. Адміністрація табору „спочивала" у справних руках пл. сен. Юрія Даниліва, „Бурл.", та Ярка Бігуна, „Бурл". На таборі були теж такі „Бурлаки": Роман Гавриляк, Мирон Шарко, Тарас Хархаліс, ватажок „Бурлаків", Адріян Галяревич, „Ґоґо" Слупчинський, Юрій Купчинський та Володимир Гнатківський.

День у таборі розпочинався о год. 6-ій ранку руханкою, молитвою і сніданком, а відтак табори від'їжджали автобусами на снігові з'їзди великого лещатарського осередка Gore Mtn. Там під опікою своїх виховників таборовики одержували лещатарські інструкції від місцевих професійних інструкторів. Вправи та з'їзди тривали до год. 4-ої. По приїзді до табору таборовики мали нагоду користуватися з новозбудованого басейну та джакузі. Ст. пл. Анна Гарас, ст. пл. Тарас Ференцевич та ст. пл. Надійка Данилів уважали на безпеку та опікувалися учасниками при басейні.

Після вечері у буфетовому стилі, де на столах були розложені до вибору різні роди страв з м'яса, ярини, салаток, солодкого, де можна було набирати 2-3 „ репетки" і наїстися досхочу, відбувалися таборові зайняття. Відбувалися гутірки на лещатарські практичні теми: куртуазія на з'їздах, перша поміч, як гострити лещата, які вживати смари, роди виряду, про плоский біг, про роди змагань тощо. За ці гутірки був відповідальний сам командант Андрій Яців, який про лещатарство та виряд знає багато і цим цікавиться. Він теж перепроваджував проби вмілостей з лещатарства. В середу висвітлено фільм „Жнива розпачу", враження було велике!

З огляду на те, що торік сповнилося 50 років від створення І Української Дивізії УНА, дуже гарну і зворушливу гутірку на цю тему провів колишній вояк цього з'єднання поручник Мирон Шарко, „Бурл". „Ґоґо" Слупчинський, учасник боїв під Бродами, давав теж пояснення та ділився з молоддю своїми споминами. Варто було бачити зачаровані личка пластунів і пластунок під впливом цікавих оповідань старших „Бурлак". Кілька пластунів заявили, що їхні дідусі теж були в Дивізії.

Традиційно вже, як свого часу започаткував це довголітній комендант таборів М. Шарко, переведено конкурс - змагання поміж юнаками і юначками у красномовності.

Змагання підготовили та розписали питання ст. пл. Ярина Ференцевич, „Гребля" та пл. сен. Мира Ганкевич, „Буреверха". Суддями були Р. Гавриляк, М. Шарко і М. Гнатківська. Діти виказали велике знання та ельоквентність в орудуванні українською мовою. У завзятій компетиції перше місце одержала Міця Захарів з Клівленду, друге Таня Гарасевич з Філядельфії, третє Дарко Лойко з Ню Брансвику. Треба зазначити, що першуни з красномовності щорічно одержують нагороду-стипендію від Бурлацької Ватаги — половину таборової оплати на наступний рік. По довших дискусіях, демократичною більшістю вибрано назви таборів. Молодший табір: „Мандрівка на Ґор", Старший табір: „Третя за скоро". Як щороку, вибрано теж найбільш популярну юначку лещатарського табору-93. „Сніжинкою" стала Таїса Вельгаш з Нюарку, а найбільш популярним юнаком табору — „Сніговим Дідом" вибрано Степана Колодія, теж з Нюарку.

Останнього вечора табору відбулися традиційні відвідини св. Миколая з дотепними дарунками для учасників та булави. Всі таборовики одержали від Ватаги Бурлак в дарунку гарні пам'яткові сорочки, мистецько оформлені за проєктом Ґ. Слупчинського. На цю імпрезу запрошено теж батьків пластової молоді. Після відходу св. Миколая слідувала товариська вечірка.

У п'ятницю, 31-го грудня 1993 року, о год. 10-ій рано таборовикам роздано таборові відзначки, посвідки відбуття табору, нагороди за лещатарські першенства, красномовність, пластові вмілості, відспівано гимн Закарпатських Пластунів, спущено прапори і закрито табір. Численні присутні батьки позабирали своїх дітей додому. Цього року представник Крайової Пластової Старшини, голова Окружної Таборової Комісії пл. сен. Борис Павлюк та його дружина пл. сен. Ніля Павлюк, член КПР, відвідали таборовиків.

Юрій Данилів
Володимир Гнатківський

Стельмах, Богдан:

ПИСАНКА

Вірші та казки для молодшого шкільного віку.

Редактор . Т. Звенигородський
Художник Ігор Боднар

Львів, видавництво „Каменяр", 1993, Львівська книжкова фабрика „Атлас", стор. 182. Кольорові ілюстрації, тверда оправа, ціна 6.00 доп.

Можна набувати у книгарні Свободи.

Мешканці стейту Ню Джерзі зобов'язані допучити до ціни 6% продажного податку.

ЧАРІВНІ КАЗКИ

Випуск 1

Київ, видавництво СП „Свенас", 1993, з друкарні Поліграфкнига, стор. 196. Альбомний формат, кольорові ілюстрації, тверда оправа, ціна 15.00 доп.

Упорядник Г. О. Андрієвська
Художник П. А. Крисаченко

Можна набувати у книгарні Свободи.

Мешканці стейту Ню Джерзі зобов'язані допучити до ціни 6% продажного податку.